

TÁJÉKOZTATÓ*

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. június végi helyzetéről*

2014. július

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének I-VI. havi hiánya 813,7 milliárd forintra teljesült, mely az éves előirányzat 82,6%-a. Ezen belül a központi költségvetés 965,9 milliárd forintos deficittal, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 114,5 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 37,7 milliárd forintos szufficittal zártak.

A 2013. év első félévében az államháztartás központi alrendszerének deficitje 721,7 milliárd forintot tett ki, mely az előzetes teljesítés 77,7%-a.

A két év azonos időszakának összehasonlítását befolyásolták egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, illetve a 2013. április 1-jétől költségvetési szervként működő volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai. Másrészt jelentős mértékben meghaladták a tavalyi azonos időszaki kiadásokat a helyi önkormányzatok támogatásai, ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is. Ez utóbbi azonban egyidejűleg az önkormányzati alrendszer egyenlegét javítja.

Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy a gazdasági növekedés felfutásából, a foglalkoztatás bővüléséből, valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevételek javították az idei június végi költségvetési egyenleget is. Ezek a pozitív tendenciák a korábbi évekhez képest az év második felében várhatóan erőteljesebben érvényesülnek.

A kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány mértéke nem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladják a bevételeket. Az éves uniós módszertan szerinti hiánycél továbbra is a GDP 2,9%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés június végi bevétele az előző év azonos időszakához képest mintegy 429 milliárd forinttal több lett. A magasabb teljesülés háttérében egyrészt a főbb adóbevételek - társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó - előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés június végi kiadásai közel 481 milliárd forinttal magasabbak lettek, mint az elmúlt év azonos időszakában, amely növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a szociálpolitikai menetdíj-támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai - ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is -, a társadalmi önszerveződések támogatásai, az egyéb kiadások, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-VI. hónapban 680,1 milliárd forintot tettek ki, 43,1 milliárd forinttal többet, mint az előző év azonos időszakában, a kamatbevételek pedig 125,3 milliárd forintos szintet értek el, 66,0 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (554,8 milliárd forint) így összességében 22,9 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. június végi 114,5 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 75,7 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 38,8 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. június végén az alapok együttes többlete 136,1 milliárd forint volt. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabbak voltak többek között a Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugdíjkiadások (az év eleji nyugdíjemelések következtében), valamint az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátások.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-VI. havi 37,7 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevétele 7,9 milliárd forinttal, kiadása 26,7 milliárd forinttal magasabb volt. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai nőttek az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének június végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi előzetes tény (1)	2013. I-VI. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-VI. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-979,7	-914,3	93,3	-961,3	-965,9	100,5
bevétel:	10 967,8	4 587,6	41,8	10 697,3	5 016,8	46,9
kiadás:	11 947,5	5 501,9	46,1	11 658,6	5 982,7	51,3
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	50,5	56,5	111,9	-23,3	37,7	-
bevétel:	611,1	223,1	36,5	437,6	231,0	52,8
kiadás:	560,6	166,6	29,7	460,9	193,3	41,9
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	136,1	-	0,0	114,5	-
bevétel:	4 862,9	2 439,1	50,2	4 848,8	2 510,6	51,8
kiadás:	4 862,9	2 303,0	47,4	4 848,8	2 396,1	49,4
EGYENLEG ÖSSZESEN	-929,2	-721,7	77,7	-984,6	-813,7	82,6
bevétel:	16 441,8	7 249,8	44,1	15 983,7	7 758,4	48,5
kiadás:	17 371,0	7 971,5	45,9	16 968,3	8 572,1	50,5

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első hat hónapjában 181,7 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 119,8%-a. A magasabb teljesülés háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél nagyobb szintje, valamint a március havi egyszerű hitelintézeti hozzájárulás befizetése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben június végéig 7,6 milliárd forint bevétel érkezett. A teljesítés 2,6 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** június végéig 15,8 milliárd forint bevétel teljesült, mely a 2013. év azonos időszakának értékénél 0,9 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első hat hónapjában a központi költségvetésben 5,1 milliárd forint bevétel keletkezett. Ez a bevételi összeg 3,7 milliárd forinttal kedvezőbb a bázisévi bevételnél.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-VI. hónapjában 25,8 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 15,1%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 8,6 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első hat hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől közel 2 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a befizetések 2,9 milliárd forintos elmaradása áll, melynek oka az enyhe tél miatti földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenés.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-VI. havi adatok alapján 2,5 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,3 milliárd forinttal maradt el.

A **bányajáradék** címén június végéig 33,4 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest kismértékben, 0,3 milliárd forinttal volt magasabb a befizetés.

A **játékadóból** az év első hat hónapjában 16,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 1,8 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron június végéig 11,2 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi, 9,5 milliárd forint összegű bevételt 1,7 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az első félévben összesen 142,9 milliárd forint bevétel teljesült, amely több mint 70 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a korkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (mely 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkezett), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** sora június végéig 72,7 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 8,7 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérében elsősorban a magasabb bevallott kötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll. A bázisévhez viszonyított túlteljesülést indokolja még, hogy a 2013. évben a júniusi kötelezettség pénzforgalmi teljesülése jelentősebb mértékben terelődött át július hónapra, mint 2014-ben.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyed-ágazatok terhelő különadóból** 2014. I-VI. hónapjában 0,7 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett kiutalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron június végéig 20,2 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 11,4 milliárd forint összegű bevételt 8,8 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés fő oka egyrészt, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első hat hónapjában 7 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 3,2 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség, másrészt a 2014. évi adóelőlegek szintje magasabb a bázisévinél.

A **közműadó** mérlegsoron június végéig 27,0 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 1,1 milliárd forinttal haladta meg.

2. Az év első hat hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1383 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 68,8 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 8,9%-kal, míg a kiutalások 14,2%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a kereskedelmi és a gépjármű-javítási szektorhoz köthető, azonban a feldolgozóipar befizetései is dinamikusan emelkedtek. A kiutalások növekedésének hátterében elsősorban az elmúlt év végén megélénkült export- és ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első hat hónapjában 417 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételénél 6 milliárd forinttal, 1,5%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 232,7 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 18,5 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételénél. A befizetések emelkedését a gázolaj-, valamint a benzinforgalom bázisévhez mért növekedése magyarázza, melynek hátterében nagyrészt a bázishoz képest kedvezőbb időjárás és fuvarozási teljesítmények állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (141,3 milliárd forint) 17,2 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az alacsonyabb értéket a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődés) miatti adóalapcsökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 43 milliárd forint érkezett, amely 4,7 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél.

A **regisztrációs adóból** az év első hat hónapjában 9,1 milliárd forintos bevétel keletkezett a költségvetésnek, mely 126,4%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés hátterében a használt és új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** június végéig mintegy 27,9 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 7,8 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első hat hónapjában 141,5 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 72,9 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, továbbá a készpénzfelvételnél eltörölték a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ is.

A **biztosítási adóból** június végéig 14,8 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,9 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbinál. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem 2013. január 1-jétől a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-VI. hónapjában 781,1 milliárd forint volt, amely a 835,4 milliárd forintos bruttó befizetés és az 54,3 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 40,2 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 38,9 milliárd forinttal (4,9%-kal) nőttek, míg a kiutalások 1,3 milliárd forinttal (2,3%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérfelhalmozás miatti befizetésnövekedés.

Az **illetékbecfizetések** – a 2013. év első hat havi bevételéhez viszonyítva 11,5%-kal, 6,0 milliárd forinttal magasabb – összege 58,3 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított nagyobb összegű befizetés áll.

A **gépjárműadó** június végéig 22,0 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2014 első hat hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 763,4 milliárd forint volt, mely 4,1%-kal magasabb a 2013. év első félévi bevételénél (733,4 milliárd forint). A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 53,9 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek. Június végéig az Országos Egészségbiztosítási Pénztár 319,2 milliárd forinttámogatást utalt az intézményeknek. Az összes bevételből 180,2 milliárd forintot a működési, 59,7 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 43,1 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A

fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök alkották.

5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-júniusi időszakban 43,6 milliárd forint volt, ami 2,1 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest (2013-ban 41,5 milliárd forint).
6. A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása** az év első félévében 540,4 milliárd forintot tett ki, amely 13,6 milliárd forinttal haladja meg az előző év azonos időszakában keletkezett bevételeket. Ezt a bevételt elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (461,2 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (71,5 milliárd forint) keretében használták fel.
7. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első hat hónapban 9,5 milliárd forintot tett ki, amely 85,6%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2013-ban 11,1 milliárd forint). 2014-ben eddig 1,9 milliárd forint megtakarítást hozott a Munkahelyvédelmi Akcióterv a költségvetési szerveknél a célzott szociális hozzájárulásiadó-csökkentés révén. Ezt a megtakarítást be kellett fizetniük a költségvetésbe. A fennmaradó 7,6 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I. félévben teljesítette az 5 milliárd forintos befizetést.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. június végéig a teljesítés 13milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza:
 - a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát,
 - a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő befizetéseket, valamint
 - a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első félévi összege 55,1 milliárd forint volt, amelynek 75%-át a hasznosítási típusú (41,5 milliárd forint) bevételek adták, ennek meghatározó része az osztalék befizetésekből származott. Az értékesítési bevételek aránya 22% volt (12,3 milliárd forint), amely alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből eredt. A tavalyi félév végi bevétel közel 4 milliárd forinttal magasabb volt, amit az osztalék befizetések eredményeztek.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-VI. hónapjában 125,3 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló követelések kamatából, valamint a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban

fennálló követelések 124 milliárd forint összegű kamatbevételt jelentettek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla után 14,5 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 1,3 milliárd forint bevétel származott 2014. I-VI. hónapjában. A tárgydőszaki bevételek összege magasabb volt (66 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 69,6 milliárd forinttal magasabban, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 3,6 milliárd forinttal alacsonyabban alakult a tavalyinál.

12. Az **egyéb bevételek** összege az első félévben 22,4 milliárd forintot tett ki, mely meghaladta az éves előirányzatot. Ebből kiemelendő az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen elszámolt 8,9 milliárd forint, valamint az önkormányzati adóssághoz kapcsolódó biztosíték befizetése címen elszámolt 5,2 milliárd forint. Június végéig 1,1 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, ezen belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetéseiből 0,3 millió forint, míg az ún. alárendelt kölcsöntőke-kötvények visszafizetéséből 0,8 milliárd forint realizálódott.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 5,6 milliárd forint, uniós támogatások utólagos megtérülésként 0,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első hat hónapjában 170,9 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 19,8%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetése költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő egyes támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcímek nagyobb mértékű teljesítése részben a támogatási szerződések előző évitől eltérő kifizetési ütemezésével, részben egy új előirányzat, a korábbi évek költségtérítései elszámolása egy részének ez évi időszakos folyósításával magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. által bevezetett új termékek támogatási igényére vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente **közszolgálati hozzájárulást** fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap

pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a közszolgálati hozzájárulás címről az év I-VI. hónapjában 34,9 milliárd forint kifizetés történt.

3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első hat hónapjában 53,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 9,9%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb értékével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első hat hónapjában 59,0 milliárd forintot tettek ki, amely közel megegyezik az előző év azonos időszakának kiadásaival.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-VI. hónapjában összesen 210,6 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-VI. havi kiadásoktól 3,6%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra összesen 166,9 milliárd forintot utaltak át, szemben a tavalyi évi 168,9 milliárd forinttal. A gyermekgondozási segélyre 29,5 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra pedig 6,5 milliárd forintot folyósítottak. Az év első felében a korhatár alatti ellátásokra összesen 89,4 milliárd forintot fordítottak, amely 34,2 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 47,4 milliárd forintot, szolgálati járandóságra közel 42 milliárd forintot folyósítottak. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-VI. hónapjában 33,1 milliárd forintot fizettek ki, amely közel 1 milliárd forinttal több a tavalyi első félévi kifizetésnél. Az emelkedést elsősorban a fogyatékosági támogatás januári emelése (2,4%) okozta. Így idén az első hat hónapban a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított 16,5 milliárd forintos összeg. A politikai rehabilitációs és más nyugdíjkiegészítésekre idén június végéig összesen 7,3 milliárd forintot fordítottak, meghaladva az előző év azonos időszakának a kifizetéseit. Ez a tavalyi évben végrehajtott emelések hatásából következett. A különféle jogcímen adott térítések a 2014. év első felében közel 13 milliárd forintot tettek ki, szemben a 2013. évi I-VI. havi 14,2 milliárd forinttal. Az alacsonyabb teljesülésben alapvetően az játszott szerepet, hogy a tavalyi évben még történtek kifizetések a gyermekgondozási díjban és terhességi-gyermekágyi segélyben részesülők kompenzációjára. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a közgyógyellátásra fordított 9,4 milliárd forint.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első félévében 1943,6 milliárd forintot tettek ki, amely 9,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (1775,6 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények 1137,6 milliárd forintot fizettek ki személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra. Ebben az időszakban dologi kiadásokra 601,9 milliárd forintot, beruházásokra pedig 87,2 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014 első félévi teljesítése 555,9 milliárd forintot tett ki, amely 150,8 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (2013. I-VI. hónapban 405,1 milliárd forint). Az idei teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 103,5 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, illetve tankönyvtámogatás), 54,4 milliárd forint kiutalás az autópálya rendelkezésre állási díj törvénysorról, 44,9 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, valamint 21,3 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege.
8. Az év első hat hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezetteknek összesen 837,6 milliárd forintot fizettek ki, amely 87,1 milliárd forinttal haladja meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit. A növekedéshez leginkább a strukturális kiadások járultak hozzá, a strukturális támogatásokra fordított 725,8 milliárd forint döntő részét pedig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret programjai tették ki, azon belül továbbra is a közlekedési, környezeti és energetikai projektek kifizetéseit számottevőek. A vidékfejlesztési támogatásokra, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programra az első fél évében összesen mintegy 100 milliárd forintot fizettek ki.
9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-VI. havi adatok alapján 67,6 milliárd forintot utaltak a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. **A társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** (térítések nélkül) céljából idén az első hat hónapban összesen 456 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző év azonos időszaka 536,2 milliárd forintos támogatásával. Míg a tavalyi összeg az Egészségbiztosítási Alap 487,2 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap 49 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, az idei hozzájárulás majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap idei I-VI. havi támogatása 6,4%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az első félévben az Egészségbiztosítási Alap járulék címen 185,2 milliárd forint támogatásban

részesült, amely közel 3 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorú személyek, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első hat hónapban 169,7 milliárd forint támogatásban részesült, 7,5 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-VI. hónapban a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 46,1 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első hat hónapjában átutalt 81,2 milliárd forinttal. Az Alap kiegyensúlyozására szolgáló előirányzat (kiadások támogatására pénzeszközátadás) 54,9 milliárd forintos I-VI. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év azonos időszakának 40,4 milliárd forintos támogatását. Mind a két alap igazgatási szervei (a tavalyi évben és idén is) dolgozóik kompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaikra kisebb összegű támogatást kaptak a központi költségvetés céltartalékaiból, a fennmaradó részt az e célra fordított összegek tették ki.

11. A **helyi önkormányzatok támogatása** 2014. június végéig összesen 347,8 milliárd forintban teljesült, amely 56 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást jelentősen meghaladja. (Az eltérések közel felét a pedagóguséletpálya-modell bevezetésének forrása jelenti.) Ezen belül a belső szerkezeti változások következtében közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata, főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele miatt. Továbbá az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok számos új jogcímmel bővültek, ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal magasabb az előző évihez képest. Emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut ebben az évben, részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímének ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt. A fentiekben túl megemlítendő, hogy a nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-június hónapjaira összesen 52%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz.

A június végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről közel 287 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzbeli szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 88,7 milliárd forint;

- = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 78,7 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 102,9 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 16,6 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 39,0 milliárd forint;
 - a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 2,4 milliárd forint;
 - a vis maior támogatás címről 2,1 milliárd forint;
 - a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 5,1 milliárd forint;
 - további új jogcímekre 12,3 milliárd forint
kifizetés történt.
12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzaton 2014. június végéig 68,6 milliárd forintos kifizetésre került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímén 64 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.
 13. A **kamatkiadásokra** 2014. I-VI. hónapjában 680,1 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 485,4 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 386,0 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 88,7 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 194,7 milliárd forinttal terhelve 2014. I-VI. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (174,0 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 20,7 milliárd forintot tett ki. A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 6,8%-kal nőttek.
 14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról az év I-VI. hónapjában 9 milliárd forint kifizetés történt.
 15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron június végéig 2,3 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 892,8 millió forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 1,4 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 36 millió forintot fizettek ki.
 16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első hat hónapjában 9,5 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 6,3 milliárd forint volt a kkv-szektor

és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 1,5 milliárd forint kiadás merült fel a kazah BTA Bank fizetéseképtelensége miatt érvényesített, állami háttérű Mehib Zrt. biztosítás esedékes fizetési kötelezettségeként. A lakáskezesek beváltása miatti kiadás az első félévben 1,7 milliárd forint költségvetési kifizetést eredményezett. A 2014. évi adatok – a kezességbeváltások összetételének változatlansága mellett – lényegesen kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

17. Az **egyéb kiadások** összege június végéig 69,3 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 53,2 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint másfélszerese az előző évi hasonló időszaki kiadásoknak. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások forint-elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként június végéig 8,3 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak. A legjelentősebb tételeket az Európai Beruházási Bank (EIB) és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (Világbank) részére történő kifizetések képezték.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az első fél évben teljesített kiadás 186,2 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első félév végi összege 85,1 milliárd forint volt, amelynek legnagyobb tételét (25,1 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és –beruházásokra fordított összegek jelentették (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 9 milliárd forintot is). További jelentős – ingatlanügyletkez kapcsolódó – kifizetés volt a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás (az előirányzat teljes összegét megkapta a projektet végrehajtó MÁV Zrt.). Az ingatlanügyletekhez hasonló nagyságrendű összeget fordított az állam társaságaira, illetve cégvásárlásra, e kiadások együttesen 20,2 milliárd forintot tettek ki (ebből közel 9 milliárd forintot jelentett a regionális víziközmű-társaságoknak nyújtott közszolgálati támogatás). A 2014. első félévi kifizetések 14 milliárd forinttal meghaladják a tavalyi összeget a fentebb említett kiemelt tételek nagyságrendje miatt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok 2014 első félévi többlete 37,7 milliárd forint lett. Az egyenleg a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 16,8 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 12 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 8,7 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 3,1 milliárd forint többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2,5 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs

Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-VI. havi többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabban teljesült.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevétele 7,9 milliárd forinttal több lett az előző év azonos időszakának értékéhez képest. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék Alapot megillető hányada, valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap bevétele lett nagyobb.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 26,7 milliárd forinttal meghaladták az előző év azonos időszakának értékét. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadásai nőttek az előző év azonos időszakához képest.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap költségvetése kedvező pozícióval zárta az első félévet, a többlet 75,7 milliárd forint volt. Ezt döntően a bevételek számottevő túlteljesülése magyarázza, ennek mértéke az egyenletes évközi eloszlást feltételező 50,0%-ot 2,1 százalékponttal haladja meg. A kiadások esetében a teljesítési arány 49,6%, az időarányostól való elmaradás 0,4 százalékpont. Egy esztendővel korábban a többlet 84,1 milliárd forint volt.

2. A bevételek alakulása

Az Alap bevételei az első félév végéig 1545 milliárd forintot tettek ki, ami az éves előirányzat 52,1%-a. Az előző év ugyanezen időszakában 1507,3 milliárd forint volt a bevétel (50,0%).

A fő bevételi forrást képező szociális hozzájárulási adóból és járulékokból 1526,8 milliárd forint bevétel származott, a teljesítési arány 52,2%, a bázisidőszakhoz (1422,5 milliárd forint) viszonyított növekedés 7,3%.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból 6,4 milliárd forint volt a bevétel, ami a teljes évre tervezett összeg 38,6%-a. Ebbe a körbe – a jelentősebb előirányzatokat említve – az NFA általi megtérítések, az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetések tartoznak. A bázisidőszaki adattal való összehasonlítás nem értelmezhető, mivel a 2013. évi adatok a karkedvezmény-biztosítási járulékból képződő bevételt is tartalmazták, ami 2014-től a költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlék és bírság összege 6,7 milliárd forint volt, ez az éves előirányzat 56,1%-a. 2013 azonos időszakában 5,8 milliárd forinttal 50,6%-os volt a teljesítési arány.

3. A kiadások alakulása

2014. első félévében a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásai 1469,2 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 49,6%. Az összehasonlított időszakban a kiadások összege 1423,2 milliárd forint volt, ami az előirányzat 47,2%-ának felelt meg.

A nyugellátási kiadásokra felhasznált összeg 1460,1 milliárd forintot tett ki, ami az előirányzat 49,5%-a. 2013 első félévében szintén az időarányos érték közelében teljesült a kérdéses előirányzat, összege 1414,6 milliárd forint volt (49,8%).

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira fordított összeg 5,4 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 50,9%. A bázisidőszakban 5,8 milliárd forint volt a szóban forgó összeg (49,5%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az Alap az első félévet 38,8 milliárd forint szufficittel zárta. Egy évvel korábban az Alap költségvetési pozíciója 51,9 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-VI. havi összege 965,7 milliárd forint volt, amely a bevételi főösszeg 51,3%-a. Ez 33,9 milliárd forinttal, 3,6%-kal több mint az előző év azonos időszakában.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok együttes félévi összege 342,6 milliárd forintot tett ki, amely az előző év azonos időszakának értékét – mely nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 19,9%-kal, 56,8 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulásból származó bevételek összege 83,7 milliárd forint volt, amely 12,5%-kal, 9,3 milliárd forinttal több az előző év azonos időszakához képest.

A bevételek több mint 47%-át kitevő költségvetési hozzájárulás félévi összege 458,6 milliárd forintot tett ki. Ebből 185,2 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 169,7 milliárd forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg. A Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-VI. havi összege 46,1 milliárd forintot, míg a tervezett pénzeszközátvételé 54,9 milliárd forintot tett ki. Egy évvel korábban a költségvetési hozzájárulás 489,8 milliárd forint volt, amely 6,8%-kal több az idei értéknél.

Az egyéb bevételekből 57 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának értékétől 2,6 milliárd forinttal maradt el. Az egészségbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételekből 32,9 milliárd forint folyt be. Ez utóbbi alakulását alapvetően a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetése (29,3 milliárd forint) határozza meg, amely az előző év azonos időszakának értékétől 3,7 milliárd forinttal kevesebb. A baleseti adóból 14,2 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 9,5 milliárd forint bevétel származott. A két adónemnél a félévi teljesítés összességében 1 milliárd forinttal haladja meg az egy évvel korábbi értéket.

3. A kiadások alakulása

Az Alap kiadásai az első félévben 926,9 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 49,2%-a. Egy évvel korábban az összes kiadás 879,8 milliárd forint volt.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 276,8 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat 49,1%-a. A rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 169,3 milliárd forint volt, ami 8,6 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 50,6 milliárd forintot, míg táppénzre 32,4 milliárd forintot fordított az Alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A természetbeni ellátások legnagyobb kiadási előirányzatát képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett I-VI. havi összeg 452,8 milliárd forintot tett ki, míg az előző év azonos időszakának értéke 411 milliárd forint volt. A féléves teljesítés az éves előirányzat 48,6%-a. A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni azt, hogy a költségvetésben rendelkezésre álló többletforrásoknak az összevont szakellátás és az alapellátás területén - részben visszamenőlegesen - történő felhasználása 2014. márciustól, a béremelés II. ütemének hatása 2013. szeptember hónaptól jelentkeznek.

A gyógyszerek támogatására fordított féléves teljesítés összege 148,7 milliárd forint volt, amely mintegy 1,6%-kal, 2,4 milliárd forinttal több, mint az előző évi kifizetés. A teljesítés az éves előirányzat 50,6%-a.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra júniusig 27,5 milliárd forintot fizettek, amely 1,9 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszak értékét.

Az alapkezelő (OEP) I-VI. havi működési kiadásai 4,7 milliárd forintot tettek ki, a teljesítési arány 53,2%. A bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeg 0,4 milliárd forinttal volt több.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága június végéig 2788,3 milliárd forinttal növekedett, amit négy okra vezethető vissza. Az első ok, hogy a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben a forintkibocsátás terveket meghaladó értékesítés történt, ami növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a februárban megvalósult önkormányzati adósságtvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságtvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idei jelentős devizalejáratok előfinanszírozását szolgálja, és a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik ok a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett.

Az előzetes adatok szerint június végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	június	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	10 051,3	40,6	1 146,4	0,1
Állampapír	6 169,3	28,1	6 926,4	27,9	757,1	-0,1
Hitel	2 735,6	12,4	3 125,0	12,6	389,3	0,2
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 629,8	59,0	1 653,4	0,0
Állampapír	12 372,8	56,3	13 942,1	56,2	1 569,3	0,0
Hitel	603,6	2,7	687,7	2,8	84,1	0,0
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 681,1	99,6	2 799,8	0,1
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	105,8	0,4	-11,5	-0,1
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 786,9	100,0	2 788,3	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** június végéig 1146,4 milliárd forinttal 10051,3 milliárd forintra nőtt. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 336 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 48 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 605 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az

árfolyamváltozás következtében 394,6 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,6%-át tette ki június végén.

A teljes adósság 27,9%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 336 milliárd forint összegű értékesítését, az 531,2 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 273,5 milliárd forintos árfolyamveszteséget, a devizakötvény-adósság 6926,4 milliárd forintot tett ki június végén, amely a 2013. év végéhez képest 757,1 milliárd forint növekedést jelent.

A közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 12,6%-át tették ki június végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 48 milliárd forint hitelfelvétel, 73,8 milliárd forint törlesztés és 121,1 milliárd forint árfolyamveszteség következtében 389,3 milliárd forinttal nőtt, és 3125 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága június végéig 1653,4 milliárd forinttal nőtt, és 14 629,8 milliárd forintot ért el.

A forinthitelek állománya a vizsgált időszakban 142,6 milliárd forint önkormányzati és MÁV hitelátvállalás, 117,6 milliárd forint hitelfelvétel, 176,2 milliárd forint törlesztés következtében összességében 84,1 milliárd forinttal nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya június végén 556,5 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 131,2 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 56,2%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1569,3 milliárd forinttal, 13 942,1 milliárd forintra nőtt június végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 633 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 525,5 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 442,1 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya forint törlesztés következtében 31,2 milliárddal csökkent .

A lakossági állampapírokon belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 218,1 milliárd forinttal nőtt, a június végi állomány 1206,2 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 6,9 milliárd forintos növekedés következtében 28,1 milliárd forintra emelkedett június végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 12,2 milliárd forinttal, 347,0 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. június végén 200,8 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 543,7 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből június végéig 4,1 milliárd forint összegben értékesítettek, így a

Babakötvény állománya elérte az 5,6 milliárd forintot. Június végén a lakossági állampapírok állománya 2130,6 milliárd forintot tett ki, ami 442,1 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* júniusban 62,6 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4774,4 milliárd forintos állampapír-állomány 219,8 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 3,2%-a, 153,2 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 96,8%-a, 4621,2 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje június végén 4,18 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokások alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél - az egyéb kötelezettségek soron - elhelyezett fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek). A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 11,5 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya június végén 105,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek júniusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,4-ről 2,9-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 3,8-ről 2,4-re csökkent.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó júniusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 17 bázisponttal csökkent, és 2,24%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó júniusi aukcióján a kialakult átlaghozam 2,29% lett, amely 13 bázisponttal maradt el az utolsó májusi aukción kialakult átlaghozamtól.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 29 bázisponttal, 3,05%-ra esett az utolsó májusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest, az *5 éves kötvény* utolsó júniusi aukcióján az átlaghozam 3,38%-ot ért el, ami 24 bázispontos csökkenést jelent a májusi aukcióhoz képest, a *10 éves kötvény* 4,38%-os átlaghozama 30 bázisponttal maradt el a májusi aukción kialakult átlaghozamtól. A *15 éves kötvényaukción* a hozam 128 bázisponttal, 4,93%-ra csökkent a legutóbbi, tavaly szeptemberben tartott aukción kialakult átlaghozamhoz képest.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve az éven belüli lejáratokon 12-14 bázisponttal, az éven túli lejáratokon 29-33 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa júniusban 10 bázisponttal 2,30%-ra csökkentette a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 14 bázisponttal 2,23%-ra, a 6 hónapos hozam 14 bázisponttal 2,22%-ra, a 12 hónapos hozam 12 bázisponttal 2,23%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 29 bázisponttal 3,07%-ra, az 5 éves hozam 33 bázisponttal 3,33%-ra, a 10 éves hozam 32 bázisponttal 4,39%-ra, a 15 éves hozam 31 bázisponttal 4,82%-ra csökkent.

